تاران ڕەشنووسی بڕیارنامەی پاراستنی دامەزراوە ئەتۆمییە ئاشتیخوازەکان لە ئاستی نێودەوڵەتیدا پێشکەش دەکات

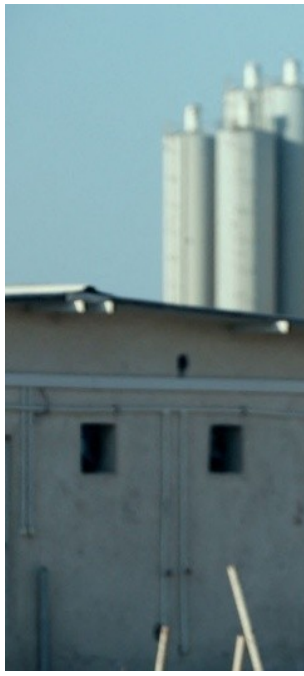

وەزارەتی دەرەوەی ئێران، ئەمڕۆ سێشەممە، ڕایگەیاند کە پرۆژە بڕیارێکی پێشکەش کردووە بۆ قەدەغەکردنی هەر هێرشێک بۆ سەر دامەزراوە ئەتۆمییە ئاشتیخوازەکان.

ئاژانسی هەواڵی نێودەوڵەتی تەسنیم بڵاوی کردووە کە وتەبێژی وەزارەتی دەرەوە، ئیسماعیل بەقائی، لە پۆستێک لە پلاتفۆرمی (X) ئاماژەی بە "دەستپێشخەری ئێران لە خولی ئێستای کۆنفرانسی گشتی ئاژانسی نێودەوڵەتی وزەی ئەتۆمی لە ڤیێنا" کردووە، بۆ پێشنیارکردنی پرۆژە بڕیارێک کە هێرشکردنە سەر دامەزراوە ئەتۆمییە ئاشتیخوازەکانی وڵاتان قەدەغە بکات. ناوبراو نووسیویەتی: "پرۆژە بڕیارێک لەلایەن ئێران و چەند وڵاتێکی دیکەوە لە کۆنفرانسی گشتی ئاژانسی نێودەوڵەتی وزەی ئەتۆمی پێشنیار کراوە، سەبارەت بە پێویستیی قەدەغەکردنی هەر هێرشێک یان هەڕەشەی هێرشکردن بۆ سەر دامەزراوە ئەتۆمییە ئاشتیخوازەکان."

لەلایەکی دیکەوە، نێردەی هەمیشەیی کۆماری ئیسلامی ئێران لە ڤیێنا ڕایگەیاند کە "کۆماری ئیسلامی ئێران، لەگەڵ هەریەک لە بیلارووسیا، چین، ڕووسیا، ڤەنزوێلا و نیکاراگوا، پڕۆژە بڕیارەکیان پێشکەش

بە کۆنفرانسی گشتیی ٦٩ی ئاژانسی نێودەوڵەتی وزەی ئەتۆمی کردووە."

ئەم پرۆژە بڕیارە، بە پشتبەستن بە پەیماننامەی نەتەوە یەکگرتووەکان، پەیڕەوی ئاژانسەکە و بڕیارەکانی پێشووی، جەخت لەسەر پێویستیی قەدەغەکردنی هەر هێرشێک یان هەڕەشەی هێرشکردنە سەر دامەزراوە ئەتۆمییە ئاشتیخوازەکان دەکاتەوە کە لە ژێر چاودێری ئاژانسەکەدان. هەروەها هەر هێرشێک یان هەڕەشەیەک دژی ئەم دامەزراوانە بە پێشێلکارییەکی گەورەی یاسای نێودەوڵەتی و هەڕەشەیەک بۆ سەر ئاشتی و ئاسایشی نێودەوڵەتی دادەنێت.

نێردەی هەمیشەیی ئێران لە ڤیەننا ئاماژەی بەوەدا کە "هێرشە هاوشێوەکان بۆ سەر دامەزراوە ئەتۆمییەکانی کۆماری ئیسلامی ئێران – کە لە ژێر چاودێری ئاژانسەکەدان – پێشێلکارییەکی ڕوونی یاسای نێودەوڵەتی و پەیماننامەی نەتەوە یەکگرتووەکان و پەیڕەوی ئاژانسەکەیە، و بە شێوەیەکی مەترسیدار سەلامەتی کارمەندانی، ئاسایشی ماددە ئەتۆمییەکان، و ژینگەی خستووەتە مەترسییەوە، بێجگە لە تێکدانی متمانەی سیستەمی بڵاونکردنەوەی چەکی ئەتۆمی."

ئەوەشی ڕوون کردەوە کە "پێشکەشکردنی ئەم بڕیارە تەنها بە مەبەستی بەرگریکردن لە مافە ڕەواکانی وڵاتانی ئەندام، لەوانەش کۆماری ئیسلامی ئێران، نییە، بەڵکو بۆ دڵنیابوونە لە ئاسایشی هەموو دامەزراوە ئەتۆمییەکانی ژێر چاودێری ئاژانسەکە لەسەر ئاستی جیهان."

وتیشی: "لە دەقی پڕۆژە بڕیارەکەدا هاتووە: 'ئەو وڵاتانەی کە پڕۆگرامی ئەتۆمی ئاشتیخوازانەیان هەیە، مافیان هەیە بە دابینکردنی گەرەنتی پێویست بۆ بەکارهێنانی سەلامەت و ئاشتیخوازانەی وزەی ئەتۆمی، لەگەڵ جەختکردنەوە لەسەر ڕۆڵی سەرەکیی ئاژانسەکە لەم بوارەدا.'"

بڕیارەکە، جگە لە جەختکردنەوە لەسەر مافە ڕەسەن و نەگۆڕەکانی وڵاتانی ئەندام لە سوودوەرگرتنی ئاشتیخوازانە لە وزەی ئەتۆمی، ئاماژەی بەوەدا کە تەنها ڕێگەچارە بۆ چارەسەرکردنی نیگەرانییە ڕەواکان، گفتوگۆ و دیپلۆماسییە، داواشی لە کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی کرد کە پشتگیری ئەم ڕێبازە بکەن و ڕێگە لە دووبارەبوونەوەی ئەو کردارە نابەرپرسانە بگرن کە هەڕەشە لە ئاشتی و ئاسایشی جیهانی دەکەن.

شایەنی باسە کە ئەم پڕۆژە بڕیارە دوای نیوەڕۆی ڕۆژی پێنجشەممە، ١٨ی ئەیلوولی ٢٠٢٥، لە کۆنفرانسی گشتیی ئاژانسەکەدا دەخرێتە بەرباس و پێداچوونەوە، پاشان دەنگی لەسەر دەدرێت. پێشبینی دەکرێت کە

پشتگیریی وڵا تە سەربەخۆکان بۆ ئەم پێشنیارە هەبێت.